

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canoniarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus III. De Vicario Episcopi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

ad ipsum non pervenerint, ut colligitur ex cap. ad hac, h. tit. sic Azor p. 2. lib. 3. cap. 6. q. 9. Dixi contracta in utilitatem Ecclesie. Nam, si Rector Ecclesie, ultra Clericos, Ecclesie servitio necessarios, susceperit Clericum, qui vice Rectoris, officium præstat concionando, Sacramenta ministrando &c. ipso Rectore solum fructus colligente, nihil autem, aut parum de functionibus suis operante, ut sæpe fit, certum est, non debere onerari Ecclesiam, vel Successorem, ut, defuncto Rectore, talem Vicarium solvat, cum solutionem ex fructibus jam acceperit pro illis functionibus.

ARTICULUS III.

De Vicario Episcopi.

Non agimus de Vicario Episcopi, nato, vel foraneo, sed constituto, qui, si generalis sit, etiam dicitur Officialis; sic Vallens. h. t. constitui autem potest Vicarius, vel tantum in spiritualibus, vel tantum in temporalibus, cujus administratio consistit in iudicio, vel extra iudicium, ut notat Vallensis h. t. §. 4. n. 1. vel in utroque; & constitutus pro utroque, dicitur proprie Vicarius Generalis (quamquam etiam Vicarius, ad spiritualia tantum, rectè dicatur Generalis, ut patet ex Tridentino sess. 13. c. 2. de reform. ibi: seu illius etiam Vicario in spiritualibus Generali; sic Barbosa p. 3. de potest. Episcopi, allegat. 54. n. 57.) & creari debet cum expressione spiritualium, & temporalium; alioquin non esset Generalis; sic Vallensis ex c. si Episcopus, & c. Ecclesie, de supplend. neglig. Prælat: si vices Episcopi gerat in tota Diocesi, & jus dicat in loco, ac Tribunali, in quo consuevit ipse Principalis jus dicere, vocatur Vicarius Principalis, & habet dignitatem; non tamen eam, quæ sit beneficium Ecclesiasticum, vel incompatibilis cum alia dignitate; Rebuff. in praxi tit. de Vicarijs Episcoporum. Vicarius Episcopi eligi debet, qui sit probatis moribus, ætatis 25. annorum, arg. c. cum in cunctis, §. inferiora, de elect. nec in hoc dispensare potest Episcopus, ut minoris ætatis Vicarius esse possit; Barb. p. 3. de potest. Episcopi allegat. 54. nu. 3. & qui sit Clericus, saltem primæ tonsuræ; non laicus, nec

Tom. I.

Clericus conjugatus; nec bigamus; nec Monachus, vel Religiosus professus ordinem mendicantium; rerum, vel causarum forensium peritus, L. penult. C. de Judic. L. ad Republicam. ff. de muneribus, Doctor vel Licentiat, saltem in jure Canonico, vel aliàs idoneus: Trid. sess. 24. c. 16. de reform.

§. I.

Quam potestatem habeat Vicarius Episcopi?

Potestatem Vicarij Generalis esse delegatam docet Gotofredus in Summa, h. tit. q. 1. verius est esse ordinariam, juxta Sanchez de matrim. l. 3. D. 29. Vallensem, cit. §. 5. nu. 2. Jurisdictio enim ordinaria, ea dicitur, quæ à lege datur; Barb. p. 3. de potest. Episcopi, allegat. 54. nu. 32. statim subdens, eam perpetuam esse. Vicarius quippe Generalis, ab Episcopo constitutus, statim accipit jurisdictionem à Lege. Barb. cit. nu. 4. & ideo in his, in quibus est ordinarius) Judex, ab eo non appellatur ad Episcopum, c. Romana, 2. de consuet. in 6. imò nec partibus consentientibus; datur tamen à Vicario ad Episcopum appellatio in sententia interlocutoria, & supplicatione, fundante suam intentionem in remedio restitutionis; vel etiam, si causa non contineatur in mandato Generali; Barb. à nu. 49. hinc nec Episcopus revocare, vel impugnare potest, quod canonicè, ac legitime talis Vicarius gessit; Rebuff. cit. n. 40. his positis:

Quæstio est, quæ possit Vicarius Episcopi, ex Generali Commissione? Resp. quòd ex Generali commissione non possit substituere alium Vicarium, nisi ad modicum tempus, vel delegando unam solum, vel alteram causam; ut colligitur ex cap. Clericos, 4. h. t. & c. i. eod. in 6. ubi dicitur, illos, qui vices gerunt Officialis excommunicati, non agere valide in his, ad quæ ab illo excommunicato jurisdictionem accipiunt; ex hoc enim videtur colligi, posse alteri ab Officiali jurisdictionem committi, si non sit excommunicatus. Nec vi ejus commissionis possunt inquirere, corrigere, deponere, & punire subditorum excessus c. licet 2. h. tit. in 6. nisi addatur clausula: etiamsi exigant mandatum speciale;

Uuu

2316.

ciale; sed tunc extenditur solum ad expressa, vel similia, aut minora; Azor. p. 2. lib. 3. c. 44. q. 11. licet possit inquirere de criminibus ad hunc effectum, culpabiles remittendi ad Episcopum (non autem ad effectum, vel absolvendi Reos ab illis) sic Menoch. de arbitr. lib. 1. q. 43. nu. 28. nam in generali concessione facta Vicario, conceduntur tantum, quæ in generali mandato continentur, etiam si adesset clausula (*dantes, & concedentes ei plenam, & liberam potestatem*) arg. L. Procurator cui, ff. de Procurator. Quare non potest ea, vi concessionis generalis, etiam cum prædicta clausula, quæ speciale mandatum requirunt (*c. qui generaliter, de procurat: in 6.*) imò cum clausula, qua Episcopus diceret (*constituo te meum Vicarium generalem, cum facultate, & potestate, ut omnia loco mei efficere possis, quæ ego possum, etiam si talia sint, quæ speciale mandatum requirunt.*) Nam aduc ista concessio est solum generalis, ut notat gl. ult. in c. 2. de offic. Vicarij in 6. apud Barb: cit. allegat. 54. nu. 59. V. infra nu. 2321. similiter Episcopi Vicarius, ex vi commissionis generalis, commendatitias ad Ordines dare non potest; gloss. in cit. c. licet, V. officialis; nec beneficia conferre, c. fin. h. t. in 6. nec Vicariam perpetuam, Filiuc: p. 3. tr. 41. c. 2. nu. 48. potest tamen OEconomum deputare Ecclesie patronatæ vacanti, pro fructuum custodia, si Ecclesie provisio differatur; Barb: in cit. c. fin: nu. 10.

2317.

Quæstio est 2. An Vicarius Generalis Episcopi, jure suo, possit confirmare electos, vel instituere præsentatos? affirmativam tenet Covarr. l. 3. Variarum, c. 20. nu. 7. Zerola in praxi Episcoporum V. Vicarius §. 14. Filiuc: cit. c. 1. n. 49. & alij apud Barb: in c. fin: h. t. in 6. n. 9. & p. 3. de Potest. Episcopi, allegat. 72. n. 181. ubi expressè dicit, quòd Vicarius Episcopi, sine speciali facultate, possit confirmare electos, & instituere præsentatos, quod etiam habet allegat. 54. à n. 70. ubi pro se alios complures citat cum Azor p. 2. l. 3. c. 44. q. 5. & l. 6. c. 22. q. 3. Confirmari hoc potest claro textu c. ex frequentibus 3. de Institutionibus, ibi: *Ex frequentibus querelis didicimus, in partibus vestris consuetudinem pravam, à multis retrò temporibus invaluisse, quòd Clerici Ecclesia-*

stia beneficia, sine consensu Episcopi, vel officialium suorum (qui hoc de jure possunt) recipiant, ubi nota, ly qui hoc de jure possunt. Et ideo Gonzalez ad cit. c. n. 2. expressè docet, Vicarios Generales Episcoporum, ex vi proprij officij, absque alia commissione speciali, posse instituere præsentatos à Patronis, sicut & electos confirmare; adductà gloss. in c. cum olim, de Majorit. & obed: sic etiam D. Petrus Peckius, ad 1. Reg. juris in 6. n. 14. ubi addit, confirmationem Electorum peti posse etiam à Summo Pontifice, sive immediatè illi subint, sive non; quia Papa concurrit in potestate, & Jurisdictione cum quolibet Ordinario, per c. ad Romanam 2. q. 6. & hanc potestatem, sede vacante, transire in Capitulum, habetur c. 1. de Institut. in 6. ibi: *etsi Capitulum, Sede vacante, beneficia, quæ ad collationem Episcopi pertinent, conferre non possit, præsentatos tamen à Patronis, potest admittere, si sint idonei, & eos instituere in beneficijs, ad qua fuerint præsentati;* licet ad Episcopum (si superesset) admissio, & institutio hujusmodi pertineret.

Nec obstat, quòd non possint beneficia conferre, c. fin: de Offic. Vicarij in 6. non enim est par ratio institutionis, & collationis; quia instituere, est necessitatis; conferre autem beneficia, gratuitæ donationis. Unde dubitandum non est, institutionem præsentati, vel confirmationem electi, valituram, factam à Vicario Generali, etiam ignorante, & non requisito Episcopo; cum potestatem, hoc faciendi, habeat à lege, supposito, quòd daret ejus assumptio, ab Episcopo facta in Vicarium Generalem; & si fortassè, quoad hunc actum prohiberetur ab Episcopo, dum Vicarius Generalis constituitur, meritò dubitari posset, an esset Generalis? quia sic non haberet in Spiritualibus potestatem Generalem, quæ est de proprio ipsius jure, ut dictum est; nec potestas, quæ datur à lege, limitari debeat ab his, qui tenentur agere secundum leges.

§. II.

Ad qua Vicarius Episcopi opus habeat mandato speciali?

Rapud Barb: de potestate Episcopi p. 3. allegat. 2319.

allegat. 54. Primò enim, sine mandato Episcopi speciali, nequit Vicarias perpetuas conferre, vel erigere, nec collationi consentire; sic habet *n. 61.* nec admittere beneficiorum resignationes, c. *questum, de rerum permutat.* Rebuff. *tit. de Vicarijs, n. 104.* nec beneficia unire; uniones, & Ecclesias dividere; beneficia suppressere; vel erigere; vel juris patronatus fundationi consensum præstare; Coadjutores, Vicarios, imperitis Rectoribus Ecclesiarum, deputare; Juspatronatus, ex causa dotationis, fundationis, vel constructionis, alicui reservare, absente Episcopo; donationi Jurispatronatus decretum, seu auctoritatem interponere, etiam absente Episcopo; novas Parochias erigere, vel alia beneficia creare; nec alijs pensiones imponere in casu, quo id potest Episcopus; œconomum Ecclesiæ constituere, qui vicem Episcopi habeat in colligendis Ecclesiæ redditibus, & distribuendis in Clericos, & pauperes; sic Barbosa *cit. n. 78.*

2320. Deinde sine mandato speciali Episcopi, nequit Clericos à beneficijs, Officijs, administratione, vel Ordine remove; vel ab exilio revocare; auctoritatem interponere in creatione dignitatis, à Canonicis factæ, vel novum beneficium in Ecclesia creare; Ecclesias vetustate collapsas, nec defectu impensarum restaurabiles, in matrices, vel alias Ecclesias Viciniores transferre; præsentare ad beneficia, quorum Patronus est Episcopus; de crimine hæresis cognoscere, vel ab eo absolvere; publicè penitentes reconciliare; puellas religiosum habitum suscipere, vel religionem profiteri volentes examinare; ædificationi Monasterij, per testatorem relictæ, consensum, vel auctoritatem præstare, concedere indulgentias; alijs licentiam audiendi confessiones dare; Barbosa *n. 91.* sed contrarium quoad hoc postremum, probabilius est, per Sanchez *l. 3. D. 29. à n. 14. V. quæ dicemus infra.*

2321. Nequit etiam causas matrimoniales cognoscere, aut tractare; nec in monitionibus matrimonij dispensare, juxta aliquos apud Barb. *cit. n. 95.* sed contrarium probabilius est per eundem, *allegat. 32. n. 29.* nec relaxare interdicta; nec dimissorias, vel commendatitias ad Ordines concedere, nisi Episcopo in remotis agente; hoc est, eo existente ultra duos mon-

tes, ut notat Aloysius Riccius, apud Barb. *cit. n. 98.* non potest alium sibi Vicarium substituere, nisi ad modicum tempus; dicecism visitare; congregare Syndonum dicecelanam; in alienationibus, & transactionibus Ecclesiasticarum rerum, decretum interponere; absolvere ab irregularitate, vel suspensione ex delicto occulto; disceptare de causa restitutionis in integrum; recipere juramentum purgationis Canonice; cognoscere, vel exequi ea, quæ Episcopo specialiter commissa, vel delegata sunt; cognoscere causas feudales; auctorare exemplum ex originali desumptum; concedere repressalias; absolvere à casibus Episcopo reservatis; inquisitum condemnatum absolvere; Clericorum bona confiscare; pœnas corporales in pecuniarias convertere, dispensationes imperitari; imponere subsidium charitativum; exigere quartam decimarum, mortuorum, & Synodaticum. Ratio est, quia hæc omnia exigunt mandatum speciale, ut rectè notat Barb. *p. 3. de Officio Episcopi, allegat. 54. à n. 60.* quare Vicarius Generalis Episcopi, ex vi mandati Generalis, nihil prædictorum potest; monet tamen idem Author *n. 124.* in Commissione Vicariatus non requiri omnes prædictos casus nominatim exprimi; sed sufficere exprimi aliquos cum clausula: & ad omnia alia, etiamsi exigant mandatum speciale, ex c. *qui ad agendum 2. sed si aliquis, de Procuratoribus in 6.*

Cæterum Vicarius Generalis Episcopi, 2322. ex vi mandati Generalis, potest omnia, quæ potest Episcopus ex vi Jurisdictionis ordinaria, ordinario jure ipsi competentis, modò talia non sint, quæ exigant mandatum speciale, & mandatum non sit restrictum. Hinc, ut monui superiùs, probabilior sententia ei tribuit jus, licentiam confessiones audiendi alijs concedendi; unam, vel plures causas delegandi matrimonio assistendi; recipiendi delegationes Papæ, exequendi gratias beneficiales, quæ expediuntur in Curia Romana, si Commissio ad Vicarium dirigatur V. Barbosa *à*

n. 132.

AS: (o): SW

U u 2

2. III.

Tom. I.

e. III.

Qualiter finiatur potestas Vicarij
Episcopi?

2323. **R**Esp. finiri i. morte, vel propria, vel constitutentis; 2. revocatione; 3. cessante, vel suspenso tribunali constitutentis; sic Valensis *h. t.* §. 6. si autem quæras, an constituto secundo Vicario, primus censeatur revocatus? R. affirmari ab Azor *p. 2. l. 3. c. 46. q. 11.* nisi addatur clausula: *citra tamen revocationem aliorum Vicariorum.* Barbof. *cit. allegat. 54. n. 57.* quod tamen intellige, si Episcopus unum tantum Vicarium Generalem in sua dicecesi habeat. Nam eo casu est locus. *Arg. c. 14. de Procuratoribus & l. 31. §. 2. ff. eod.* ubi dicitur priorem Procuratorem revocari per constitutionem posterioris.

2324. Ex dictis colliges 1. obitu, resignatione, depositione, vel translatione Episcopi, finiri officium, vel Jurisdictionem Vicarij Generalis Episcopi, adeò, ut postea nec incepta vivente, aut regente Episcopo negotia perficere valeat. Cùm enim utriusque Jurisdictio sit eadem, & in Vicario solum sit eadem ex voluntaria Episcopi constitutione; hac cessante, cessat & illa; illa autem in datis casibus cessat in Episcopo: ergo etiam in ejus Vicario? Limitant tamen aliqui, nisi fortè à Capitulo fuerit confirmatus; sed hæc confirmatio non facit *continuari* priorem Jurisdictionem ex vi primæ assumptionis; cùm extincta sit, licet verum sit, quòd tunc vice Capituli Jurisdictionem Episcopalem habeat, quando à Capitulo, Sede vacante, constituitur.

2325. Hinc ad quæstionem, *an causam ipsi, tanquam Vicario Episcopi à Sede Apostolica delegatam, nihilominus expedire valeat mortuo, deposito, translato, vel resignante Episcopo; videtur distinguendum: & affirmandum, si ei tanquam Vicario Sedis Episcopalis; non autem personæ, delegata sit, argumento gratiarum, quæ conceduntur à Summo Pontifice ad beneplacitum suum, vel Sedis Apostolica.* Nam in primo, gratiæ expirant; non, in secundo, mortuo Pontifice.

Colliges secundo, licet verum sit, hujus Vicarij Jurisdictionem suspendi pro to-

to tempore, quo Episcopus ejus excommunicatus, interdictus, vel suspensus est ab officio; non tamen econtrà, non obstante morali, vel Juridica identitate Jurisdictionis in utroque. Nam in primo casu ea suspensio in Vicario contingit, suspenso v. g. Episcopo; quia Jurisdictio est in Vicario *dependenter ab Episcopo*, cui Vicarius ratione sui officij subordinatus est: at Jurisdictio non est *in Episcopo* dependenter à Vicario, ut rectè observat Layman *in c. 1. h. t. in 6. n. 9.* ergo.

ARTICULUS IV.

De Vicario Capituli, Sede Vacante.

2326. **S**upponendum, jure novo Trid. *sess. 24. Sc. 16. de Reformatione*, Capitulum, post mortem Episcopi, infra octo dies, teneri Vicarium constituere, vel constitutum ab Episcopo, confirmare; & si negligat, deputationem devolvi ad Metropolitanum; si Ecclesia sit Metropolitana Capitulo negligente, devolutionem fieri ad Seniores ex Suffraganeis: si exempta, ad Episcopum propinquiorem; non tamen requiri ut Vicarius deputandus sit ex gremio Capituli; præferri tamen extraneo, si idoneus adsit. Hæc Quaranta *in Summa Bullarj V. Capitulum Sede Vacante.*

2327. Præter hoc nota, quòd Vicarius Capituli, Sede Vacante deputatus, quoad potestatem habeat se ferè, sicut Officialis Episcopi; nam in hoc casu Jurisdictio Episcopi est in Capitulo; & hujus in suo Vicario, ut notat Barb. *de Offic. Episcopi cit. allegat. 54. n. 158.* & de hoc, quoad potestatem, quam habet ex vi *commissionis generalis*, loquendum est eo modo, quo diximus dicendum de Vicario Episcopi in n. 2316. in dicto autem casu Jurisdictio Episcopalis quoad exercitium penes ipsum est; *habitualiter*, penes Capitulum, ut notat Fagnanus in *c. his, que 11. de Majoritat: & Obed: n. 23. & 74.* quod potest ejus potestatem, dum eum constituit, restringere, ac ab officio removere; modò alium intra octo dies substituatur, juxta *decretat. S. Congreg. apud Fagnan. in cit. c. his qua.*

2328. Not. 2. verum esse, quòd Capitulum Sede Vacante, spectato *jure communi*, non teneatur constituere Vicarium, sed possit Jurisdictionem, ad se devolutam per se ipsum